

Examenul național de bacalaureat 2022

Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Testul nr. 1

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică;

Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.
- În cazul itemilor obiectivi, alegerea de către elev a două variante de răspuns duce la anularea rezolvării exercițiului respectiv.

SUBIECTUL I

30 PUNCTE

a. Cím és szövegegész kapcsolata

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. A cím az első őszi hónap nevéből („szeptember”), valamint az „eleje” főnévből áll. Az őszhöz az irodalmi hagyomány az elmúlás gondolatát kapcsolja, a címnek az elmúlásra hangoló hatása van. Ugyanakkor az „elején” főnév is jelzi, hogy határhelyzetről, átmenetről van szó. A versszöveg összhangban van a cím keltette elvárással, mert az elmúlás gondolata finoman járja át a sorokat, mint ahogy a természet a nyárból az őszebe lép át.),

értvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben értvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszadásra 1 pont.

b. A költemény versbeszédé

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. A költemény első felében a versbeszéd személytelen. Az I. és II. szakasz leírásának érzékletes képei megteremtik az ős eleji táj hangulatát. Az I. szakasz 4. sorában, valamint a II. szakasz 5-6. sorában körvonalazódik a megszemélyesített ős magatartása. Ehhez a magatartáshoz kapcsolódik a III. szakaszban megjelenő lírai én: „Nekem se fáj...” A személyesség jegyei az utolsó szakaszban: a „nekem” névmás, a „veszíténem” főnévi igenév, az „öltözöm” ige, a „szavam” birtokos személyjeles főnév.),

értvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben értvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben értvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszadásra 1 pont.

c. A költemény hangulata

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. A költemény alaphangulata elégikus. Lemondás, beletörődés árad mindhárom szakaszból. Az I. szakaszban a megszemélyesített ős „nem reméli már, hogy újra győz”. A II. szakasz szokatlan jelzője („fázó-zöldes ég”), a „bólogat” ige, a szóismétlés („tudja-tudja”) is megerősítik az elégikus hangulatot, amelyet aztán a verszáró sztoikus nyugalom tesz teljessé: „s minden szavam mosolygás és közöny”. Bizonyos képek idillikussága is kiemelhető: „aranyköpenybe fekszik nyári, dús / játékai közt”, „Köröskörül bíbor gyümölcse ég”).

ervényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben ervényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben ervényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszadásra 1 pont.

d. A metafora értelmezés

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. A metafora visszakapcsol a versindító képhez, az ősz „aranyköpenybe fekszik”. Az „arany” előtag gazdag jelentéstartalmú szó, értéktelítettség, a pompa, a fény képzete kapcsolódik hozzá. Az ókori perzsa király alakja is a kincs fogalmát idézi. Az utolsó szakasz metaforája sajátos jelentést, értéket kapcsol a bölcsesség fogalmához. Kincs, gazdagság annak belátása, hogy „mindent, ami szép, / el kell veszítenem”. A „nehéz” jelző sejteti a bölcsesség megszerzésének összetett útját.),

ervényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben ervényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben ervényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszadásra 1 pont.

e. A stílusirányzat jellegzetességei

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. Az impresszionista stílusirányzat sajátosságai: jelzőhalmozás („hosszú, néma, mozdulatlan ősz”); színhatást keltő képek („aranyköpenybe”, „bíbor gyümölcse ég”, „fázó-zöldes ég”, „aranymezébe”); a soráthajlások, a rímek keltette sajátos verszene),

ervényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben ervényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben ervényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszadásra 1 pont.

SUBIECTUL AL II-LEA

(30 de puncte)

Bármely, a javítókulctól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

1. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése. Helyes válasz: a. I; b. I; c. I; d. H; e. H.
5 pont

2. Az internetezés előnyei **5 pont**

Lehetséges válasz: gyors információszerzés, szorongáscsökkenés, érzelmi felszabadulás, álarcválasztás lehetősége.

3. A tanuló-iskola viszony **5 pont**

Lehetségesválasz: a kapcsolatfelvétel és kapcsolatfenntartás problematikussága, a tekintélyelv megkérdőjeleződése, újszerű ismeretekre való igény, a figyelem lekötésének problémája.

4. Témához való igazodás **5 pont**

Az érvelő szöveg követelményeihez való igazodás **5 pont**

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás **5 pont**

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást. Bármilyen, a javítókulctól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

a. a választott epikus alkotás műfaji sajátosságai **5 pont**

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. Kármán: szentimentalista levél-/ naplóregény, bevezetőben három kitalált elbeszélői szöveg; levelek, naplójegyzetek: Fanni tragikus története, szeretethiány, korai halál; élelbeszélés, a történetmondás ismételt megszakad; vallomásosság; kert-motívum jelentései; egy év, ciklikusság, évszaktoposzok;

Jókai: társadalmi, romantikus regény, lineáris történetalakítás, kalandos epizódok, váratlan fordulatok, metonimikus és metaforikus összefüggések; a nagy történet különböző történetekből épül fel, szervezőelve az ellentét, két ellentétes világ: Komárom, Senki szigete, ellentétes értékrendek, az elbeszélő mindentudó, szubjektív, szemtanú stb., önmagával meghasonlott, vívódó hős.

Kós: realista történelmi regény, a transzilvanista értékrend megjelenése, történelmi határhelyzetben keletkezik, 1925, a megjelenített múlt példát nyújt a jelen számára, egyéni és közösségi sors összefonódása; a Varju család történetén keresztül mutatja be a történelmi eseményeket, a krónikaírás sűrítő és kihagyásos módszerével, az elbeszélő idő: Erdély történelmének zűrzavaros évtizedei, Bethlen Gábor fejedelemségének utolsó éveitől II. Rákóczi György végső bukásáig, bonyolult cselekmény, érdekes, metonimikus történetalkotás (valóság-illúzió, időrend, ok-okozatiság), metaforikus motívumok/összefüggések, jelképszerűség, példázatoság, narrációs eljárások: jelenetezés időbeli megszakítások, térváltások, sűrítés/részletezés, fő- és mellékszereplők sokasága; a szereplők jellege, érzés- és gondolatvilága, tetteik motivációja),

értékes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben értékes, kifejtett válasz 3 pont,
részben értékes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszadásra 1 pont.

b. a jellemábrázolás sajátosságai 5 pont

Értékes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. Kármán: lélekrajz, személyes, vallomásos beszédmód, ellentétezés: Fanni - barátnők, család, külvilág, ellentétes érzelmek, vágyak; kommunikációhiány, befele fordulás, természet mint menedék, indulatszavak, felkiáltások;

Jókai: végletes ellentétezés, egytulajdonságú, pozitív és negatív hősök, sors és jellem összefonódása, eszményítés, túlzás, belső monológok, külső és belső konfliktusok, vívódó hős, véletlenek irányítják sorsukat stb.

Kós: ellentétes hős típusok, sorsával szembeforduló hős, külön hős: a Varju család tagjai, sorsának alárendeltje, játékszere: Maksai, női hősök tipizálhatósága, itt is megnyilvánul a két típus, hősök beszédmódja, cselekedtetés, más szereplők általi jellemzés, külső portré),

értékes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben értékes, kifejtett válasz 3 pont,
részben értékes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszadásra 1 pont.

c. a szülő-gyermek kapcsolat bemutatása a választott műben

5 pont

Értékes, műismereten alapuló, kifejtett válasz, a témát meghatározó sajátossága 5 pont

(pl. Kármán: háromféle szülői szerep, szülő-gyermek kapcsolat: élő szülő, mostoha, halott szülő, ridegség, távolságtartás, a gyermek szeretethiánya, fájdalom, vágyódása a szülői szeretetre, mostoha jelenléte, mostoha gyermek- édes gyermek különbségtétel, az elvesztett szülő iránti vágyódás, stb.;

Jókai: többféle szülő-gyermek kapcsolat, Ali Csorbadzsi-Tímea: apai gondoskodás, féltés, Noémi-Teréza: gyermeke kedvéért lemond a világról, gyermekét egy teljesen másfajta értékrend szerint neveli, Noémi, Tímea: szülői szerepe, Dódi halála, Tímea házépítési terve;

Kós: többféle szülői szerep, apa- fia kapcsolatok a Varju családban, a külön szerep átöröklése apai ágon, Vitéz Ilona egyedülálló szülő szerepben, kemény tartás, szigor, szeretet, Maksai, Anna és lányuk, viszonya, keveset beszélnek, elhallgatás, meg nem értés, féltő szeretet, a szülők felismerése, hogy a családok közötti konfliktus tönkreteheti gyermekeik jövőjét, stb.),

értékes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben értékes, kifejtett válasz 3 pont,
részben értékes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszadásra 1 pont.

d. ellentétek a műben 5 pont

Értékes, műismereten alapuló, kifejtett válasz, a témát meghatározó sajátossága 5 pont

(pl. Kármán: közösségi élettel kapcsolatos ellentétek: társas lét – magány, menekülés, halálvágy, szenvedés; érzelmekkel kapcsolatos ellentétek: szomorú – jókedvű, boldogtalan – boldog, szív – ész; anyagi javakkal kapcsolatos ellentétek: gazdag – szegény, külső – belső; beteg – egészséges, élet – halál; Jókai: társadalom – természet törvényei; morális értékek: hűség – hűtlenség, közösség normáihoz igazodás – másság; tisztesség, törvényesség – bűn, értékesülés – boldogság, a másik ember eszközként vagy célként való felfogása, felelőtlenség – felelősség; külső – belső megítélés; bűn – bűnhődés; Komárom – Senki szigete, stb.

Kós: fent – lent, falu – Pojána, elvekhez való hűség – hűtlenség: Varju – Maksai, kitartás, bátorság – meg hasonlítás, boldogság – boldogtalanság, a történelmi alakok értékrendje közötti ellentét: Bethlen – Rákóczi, stb.),

értékes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben értékes, kifejtett válasz 3 pont,
részben értékes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat

5 pont

Összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása 5 pont,

összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek részleges betartása 4 pont,

helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont,

helyenként töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 2 pont,

töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Helyesírás

5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.